

Je n'arrive pas à m'endormir

12. Přeložte:

1. Je to velmi známý spisovatel. 2. Vydal tři romány, několik povídek a publikuje často překlady anglické poezie. 3. Je čten v celém světě, všichni ho znají, ale já si teď nemohu vzpomenout na jeho jméno. 4. Zabývá se hlavně životem mladých lidí na venkově. 5. Nevzpomínám si však ani na titul některého z jeho románů. 6. Jeho nová hra, kterou dávají v současné době, byla napadena v jednom pařížském deníku. 7. Přijdeš ve stejnou hodinu jako včera? 8. Už byl ten dům prodán? 9. Já sám bych ho byl koupil, ale žádali příliš. 10. Všechna místa byla zamluvena. 11. Dokonce i galérie.

1.

2. Il a publié ^rtrois romans, beaucoup de nouvelles et Il a publié souvent des traductions de ^{la}poésie anglaise. Connais
3. Il est lu partout dans ^ele monde, tout le monde le sais mais je ne me souviens plus du nom maintenant.
4. Il s'occupe principalement de la vie des jeunes à la campagne.
5. Je ne me souviens même pas du titre d'aucun de ses romans.
6. Sa nouvelle pièce, qu'ils performent actuellement a été attaquée dans un journal parisien.
7. Viendras-tu à la même heure que hier? qu'hier
8. La maison a déjà été vendue?
9. Je l'aurais acheté moi-même, mais ils en dem^{andaient} trop.
10. Toutes les places étaient réservées.
11. Même une galerie.

la

Participe présent

1. Participe présent

J'ai rencontré Hélène **sortant**
d'un magasin. (1)

*Potkal jsem Helenu, když vycházela
(vycházející) z obchodu.*

a) Tvoření

Participe présent se tvoří z 1. osoby množného čísla přítomného času odtržením koncovky **-ons** a přidáním **-ANT**.

nous parl | ons

nous finiss | ons

nous attend | ons

parl | ANT

finiss | ANT

attend | ANT

Pouze tři slovesa mají nepravidelné tvary:

être - **étant**

avoir - **ayant** [ejã]

savoir - **sachant**

Participe présent má jediný tvar pro oba rody i čísla.

On cherche une secrétaire **parlant**
russe et anglais. (2)

*Hledá se sekretářka, která mluví
(mluvící) rusky a anglicky.*

b) Užití

Participe présent nejčastěji odpovídá českému přídavnému jménu slovesnému. Může však odpovídat i přechodníku přítomnému.

Participe présent se vztahuje k podmětu (příklady 4, 5, 6) nebo k předmětu (příklady 1, 2, 3) a blíže je určuje.

- Nejčastěji se používá místo vedlejší věty přívlastkové:

Il a raconté des histoires **amusant**
tout le monde. (3)

*Vyprávěl historky, které bavily
všechny (posluchače).*

Poznámka: Participe présent je třeba odlišit od přídavného jména slovesného, které se se svým podstatným jménem shoduje v rodě a čísle.

C'est une histoire amusante.

Je to zábavná historka.

- Vyjadřuje děj současný s dějem věty hlavní (ať už je v přítomnosti, minulosti nebo budoucnosti):

Maigret les suivait des yeux,
sachant qu'il ne pouvait rien
faire pour le moment. (4)

*Maigret je sledoval pohledem
a věděl (věda), že zatím nemůže nic
dělat.*

Allant au bureau, M. Dubois achète
son journal. (5)

*Cestou do kanceláře, pan Dubois
si kupuje noviny.*

- Vyjadřuje vztah příčinný:

N'**ayant** rien à faire, nous sommes
allés au Grand Palais. (6)

*Protože jsme neměli co dělat,
šli jsme do Grand Palais.*

Participe présent je běžnější v jazyce psaném. Mluvený jazyk dává přednost jiným prostředkům. Tak místo **J'ai rencontré Hélène sortant d'un magasin** lze říci: **J'ai rencontré Hélène quand elle sortait (au moment où elle sortait) d'un magasin.**

Místo **N'ayant rien à faire ... Comme nous n'avions rien à faire ...**

1. parlant

**a) Tvořte participe présent od následujících sloves
(napřed ústně, pak písemně; pozor na pravopisné nepravidelnosti slo-
ves 1. třídy):**

commencer, manger, communiquer, se lever, devoir, conduire, revenir, pou-
voir, vouloir, savoir, mettre, écrire, ranger, effacer, faire, voir, jouer, con-
naître, comprendre, attendre, ouvrir, finir, annoncer, dormir, payer, indi-
quer, envoyer, remplacer, suivre, espérer, définir, courir, enrichir

c) **Spojte dvě věty podle vzoru a pak přeložte do češtiny:**

J'ai vu Aline. Elle regardait les affiches.

- J'ai vu Aline *regardant* les affiches.

1. J'ai trouvé André à la bibliothèque. Il lisait un roman de Zola.
2. Nous avons vu le car. Il arrivait sur la place.
3. J'ai remarqué Roger. Il attendait l'autobus.
4. Nous avons rencontré Jacques. Il sortait d'un restaurant.
5. Nous avons appelé un taxi. Il passait devant nous.

2. Gérondif En + participe présent

Ils écoutent la musique **en faisant** leurs courses. *Poslouchají hudbu, když dělají pochůzky (při pochůzkách).*

IL SE LAVE EN CHANTANT

a) Tvoření

Gérondif se skládá z předložky **en** a z přičestí přítomného. Stejně jako přičestí přítomné se nemění podle rodu ani čísla.

b) Užití

Gérondif blíže určuje slovesný děj věty hlavní - vztahuje se tedy k podstatnému jménu a zároveň ke slovesu. Na rozdíl od participe présent se může vztahovat jedině k podmětu.

Může vyjadřovat prostou současnost (častěji než participe présent):

Il se lave **en chantant**.

Myje se a přitom si zpívá.

Ils ont discuté **en mangeant**.

Diskutovali při jídle (a přitom jedli).

Častěji než participe présent však gérondif vyjadřuje i jiné vztahy: prostředek (způsob), podmínku.

En écoutant la radio, vous apprendrez beaucoup.

Poslechem rádia (tím, že budete poslouchat rádio) se hodně naučíte.

En cherchant bien, tu le trouveras. *Jestliže budeš hledat dobře, najdeš to.*
(= Si tu cherches bien, ...)

Na rozdíl od českého přechodníku jsou gérondif i participe présent tvary běžně užívané, zvláště v jazyce psaném; v mluveném jazyce se bez nich můžeme obejít, avšak ve francouzském textu je musíme poznat a zvolit správný překlad.

2. **en parlant**

a) **Odpovídejte podle vzoru (v odpovědi použijte gérondif):**

Vous écoutez de la musique quand vous travaillez?

- Non, je n'écoute pas de musique *en travaillant*.

1. Vous comprenez bien quand vous téléphonez en français? 2. Tu lis quand tu fais la queue au restaurant universitaire? 3. Vous aimez regarder les vitrines quand vous passez devant un grand magasin? 4. Tu restes longtemps devant un tableau quand tu visites un musée? 5. Vous oubliez souvent quelque chose quand vous faites vos courses? 6. Tu lis quand tu bois ton café?

Různé významy AUTRE

3. Autre (shrnutí) *une autre - jiná*

a) un autre - jiný

Ce soir on donne **un autre** film.
Ce livre ne m'intéresse pas.
Prête-moi **un autre**.

*Dnes večer dávají jiný film.
Tato kniha mě nezajímá.
Půjč mi jinou.*

d'autres - jiné (jiné), další

Est-ce qu'il t'a posé **d'autres** questions?

Položil ti jiné (další) otázky?

Est-ce que vous avez reçu **d'autres** lettres?

Dostali jste ještě jiné dopisy?

*J'ai parlé des autres
de les*

b) l'autre - (ten) druhý

Il y a deux séances. L'une commence à 15 heures, **l'autre** à 20 heures.

Jsou dvě představení. Jedno začíná v 15 hodin, druhé ve 20.

Il fait très chaud. Ouvre **l'autre** fenêtre aussi.

Je velké horko. Otevři i druhé okno.

les autres - ostatní

J'ai pris l'autobus, mais **les autres** sont descendus à pied.

Já jsem jel autobusem, ale ostatní šli dolů pěšky.

Ces pommes-ci coûtent 10 francs, mais **les autres** coûtent 5 francs le kilo.

Tato jablka stojí 10 franků, ale ostatní stojí 5 franky kilo.

c) l'autre jour - onehdy (používá se pouze v minulosti)

Je l'ai vu **l'autre jour**.

Onehdy jsem ho viděl.

un autre jour - jindy

On s'est donné rendez-vous **un autre jour**.

Dali jsme si schůzku jiný den.

devoir

une autre

3. **un autre, d'autres, l'autre, les autres**

Doplňte a přeložte do češtiny:

1. Aujourd'hui je n'ai vraiment pas le temps. On va se donner rendez-vous ... jour. 2. Tu es déjà rentré? Où sont ...? 3. Aucune de ces deux robes ne me va. Celle-ci est trop grande, ... est trop petite. 4. J'ai acheté ces fruits. Il n'y en avait pas ... 5. Cette chemise est sale. Prends-en ... La bleue, par exemple. 6. Une botte me va bien, mais ... me fait mal. 7. Il y a trop de bruit dans cet hôtel. Est-ce que tu en connais ...? 8. J'aime seulement ces deux tableaux; ... ne me plaisent pas. 9. Ces souliers me font mal. Vous en avez ...?